

ч.3.

ч.3.

ІНФОРМАЦІЯ
ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІСІЙ
ЕМІГРАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ в Ч.С.Р.

Адреса: Praha VI. Vratislavova 23.

МАТЕРІАЛИ ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ НА ЗАХІДНО-
УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Карні експедиції І4-го полку Уланів з Добрец-
чині, в часі від 13.до 17. жовтня 1930. року.

Село Підирків:

Наложили контрабудю і тяжко побито 90 осіб. Окружено село зі всіх сторін, та навіть працюючи на полях зігнано до села. 90 осіб замкнули в стодолі і в півшинці, та по черзі били привязаних до лавки. Били їх по 3.рази по черзі, за кожним разом відливаччи помлілих водою. У деяких тіло відпало і твориться одна рана.

Селіська Вобрецькі.

Наложили контрабудю і багато тяжко побито. Капітан І4-го полку Владислав Радзімський вистрілом з карабіну убив Дмитра Підгірного зі Селіськ, який утікав разом з іншими тільки перед побоями карної експедиції. Натомість польські часописи повідомляють, що його убито якого саботажиста, чого досі не доказано.

Звенигород.

Відділ І4-го полку уланів перебував в селі через 2 дні Стягнуло контрабудю і побито кількох. Тут вийшов такий випадок: б ученик 7-ої класом гімназ. Дарабак Стєфан зі Звенигорода побачивши карну експедицію, зближуючу до Звенигорода, почав зі страху разом з Закаліком Василем утікати в поле. Кількох уланів побачивши їх почали їх здоганяті. Тоді оба они відчинали коні від фіри та почали утікати на конях. Однак не удалося їм це, бо один улан

дігнав Деббака Стефана і задержав його, а до другого Закалика вимірив вже з карабіку, щоби його застрілити. Тоді Деббак почав просити і не дощустив до вистрілу. За це улан зі злости кинувся з витягненою кокшаком на Деббака. Деббак утікав перед розстратуванням коня яких пів години, однак знесилений упав до рова. Тоді улан впав кокшаком на него і копитами кіньськими розстратував йому голову, груди і все тіло, а відтак почав бити наблюковою по голові і цілім тілі. Вже непритомного привезли до села. В непритомнім стані позіставав через 3 дні і щойно дия І7.ц.и. відзискав притомність, та про повищу подію сам розказав. Лікарі не роблять надії на його відновлення.

Шідросків.

Збито багато людей і стягнуто контрабудію.
Експедиція граєве дальше.

Також побиті карною експедицією І4. полку уланів в дніж від 10 до 15. жовтня 1930 р. з громад: Серники, Лани і Стоки-Кольонія повіту бобрецького приїхали дия 14. жовтня ц.р. на 20 фірах до Бібрки, щоби зробити судове "вісум репертуум" на побої. Прикро робило враження, як тих 20 людей, обвязані, обандажовані, а чорні як земля, з кровю лежали на черниках і подушках до долини Черевом, та неначе трек якогось шпиталля їхали через місто. Ціле міське населення, а в тім жди обстукали їх, однак місцева поліція у Бібрці почала розганяті відців та грозила побиття кожного, хто зближиться до фір. Відтак всі фіри з побитими завезли до суду, однак слідчий суддя Віттиер і начальник суду відмовився перевести оглядини судові, подаючи, що згідно з наказом прокуратора окружного суду у Львові відмовляється від переведення оглядин з тої причини, що суд бобрецький, як привільний є некомpetentний для ствердження побиття через військо, а компетентний є лише поліцейський військовий суд. Через те не могли отвердити судово побиття і відіхали назад, домів.

Рівномір приватні лікарі є так застражені карною експедицією, що відмовляють навіть лікарської поради побитим.

Удалося ствердити лише в дніж 12 і 13. ц.м. в случаї побиття карною експедицією І4. полку уланів селян з Ланів і Серник. Однак ординуючий лікар Моссар ствердив при "вісум репертуум" у всіх побитих лише в днів нездібності до праці, хоч побиті невідомо чи за 3. місяці прийдуть до себе.

Криве, пов. Верхні.

Карна експедиція, що складається з 12 поліцай "уряду" від 2. жовтня 1930 по минішній день /25. XI./ і не відомо як довго бу-

де вона тут продовжувати свої "службові чинності".

Катують в кемілосердній спосіб, побито страшно віта Дмитра Мартинова, Михайла Геніка /лекать хворі/, Івана Карпіцького, Осипа Шанайду с. Павла /має лікарське свідоцтво/, Петра Філковського, Івана Орляка і др.

Багато людей за пізано побитих, замикає поліція в сільських арештах, себто в шинках, шинклірах, в яких незвичні люди, як напр. студент університету Старук Ярослав, Лещук і інші сидять в голоді і холоді по пару тижнів.

При тому діється такі речі, які здається ще ніде в світі не практикувалися.

В Кракові поліція арештувала студентів-українців Созона Качаду і Осипа Ставничого, яких для укарання відставила поліція їх до Вережан, а з Вережан відправлено їх до села Кривого, до місця постійного карнотажу експедиції. Тойно в цьому селі карна експедиція скатувала цих пещасників студентів Созона Качаду і Осипа Ставничого.

Карна експедиція одей весь час живе з реквізіції селянського добра та товарів кооперативи. За місце постійного осідку вибрала собі експедиція читальню "Просвіти", де виконує вона жахливі екзекуції над зловленими незвичними жертвами, до яких належать також і жінки, напр. жінка Н. Наконечного і др. Експедиція мусить мати комісара дні не тільки добірні харчі, приготовлені з курей, гусок та ріжних напоїв, коло читальні "Просвіти" постійно мусить джектувати що кілька селянських підвод, що розвозять цінних поліції від всіх, куди їм забажається. Оті "панічі" навіть від одної до другої хати не хочуть переходити пішки, лише приказують везти їх фірами.

Шилі, повіт Збараж.

Дня 27. вересня 1930 р. увійшла до села експедиція державної поліції. Молодіж втікала до ліса. Поліціянти били людей приказуючи їм розкидати стілки, мішати збіжжя, розшукавати хати і будинки. В шинклірі перемішано всі роди збіжжя. Всі портрети Шевченка і Франка, всі українські вишвики і взагалі убрання низко, краяно погано борщем і помиями. Українські книжки різали на дрібні куски. Знищено кооперативу, товари палили нафтю. Виманий дах домівки подіравили багнетами. Побили 70-літніх старців а саме: Гарматіока і 2-х других. Загалом побили близько 70 осіб, наміченіх в списку. Двох з побитих дістало процулену. Побили тільки учитель Ворака, якому казали співати рікні польські пісні. Відходячи з села забрали кілька десятків штук дробу, б бочок шива і кілька десятків пачок шапірок. Були і насильства над дівчатами, які однак від вогнища не хочуть до цього призначатися.

Дня 5 жовтня ц.р. прийшов до села відділ 22-го полку уланів, обстутив село, а командант прийшовши під церкву говорив до зібраних там людей вічеву промову в якій між іншим казав: "Ви все тут же сон вибори. Курва ваша має збільше веделі, як має гласоваць, бо інакші єщ раз шийдзем і т.д". По цій "промові" відділ відправив мушин середніх літ, забрав їх до стодоли і казав кожному дати по кілька десятир /до 100/ нагай. Знищено пам'ятник Шевченка. Виходячи з села забрали 30 кірпів вівса і багато дробу.

Добромірка, пов. Збараж.

Експедиція казала розгнати хати 20 господарів. Били кого потало. Люди постікали до лісів. Війта Березу побили так, що відважений до Збаража лежав там 2 дні непритомний. Знищено кооперативу. В Маланки Олійникової 60-літньої жінки розбив поліцай око з конфітурами, казав старій жінці піднести одіж і мастити кофітурами полові часті. Жінка зі страху це зробила, однака це не подобалося поліціянтові, він сам взяв сікач, набрав на нього конфітур і облішив ними полові часті старунки.

Синява, пов. Збараж.

На празник до села прийшли хлощі з дооколичних сіл. Командант місцевого "стшельца" при помочі своїх людей збив хлощів зі Шилів, а одного з Вірок. Вночі прийшло около 10. поліціянтів з розновенець, витягнули з хати і побили: З-х Колтушків, Олександра і Герасимчука. - "Стшелець" нападає на дооколичні хутори і бе людей.

Капустинці, пов. Збараж.

Військова патруля забрала двох громадян, привязала їх до воЗа і пігнала до Красноселець, де їм казала покластися в болото, "щоби прохолодилися", а відтак вищупила домів.

Кійлянці, пов. Збараж.

Учитель Гавронські зі "стшелцем" виправляє чисті оргії. По селах де живуть таї і поляки не вільно виходити з хати по 6-ій годині вечора.

Базарниці, пов. Збараж.

Староста приказав громаді, доби рада громадська ухвалила від дати даром площу для Т.С.Л., таку саму, яку віддано кооперативі. Громада не хотіла цього зробити, чле коли прийшла експедиція до недалекого села Люблянок, тоді рада зі страху ухвалила віддати

бажану площе. Дня 6.жовтня ц.р. приїхала таки патруля до села наростила паніки, так що люди втікали з села і ночували в болотах.

Карна експедиція в селі Карлові, повіт Снятин.

З села Карлова минуть. Як по всіх селах Східної Галичини так і до нашого села загостила карна експедиція дні 6.листопаду 1930. р. О годині 8-ї рано прибуло до селаколо 60 людей у тім 10.попіліца ів, решта все молоденький "стшелець" і зараз наказали начальники громади, щоби на годину II-ту було зварено 40.куреї для цеї голоти.

Приступили до переведення ревізії в слідуючий спосіб, що ломали шафи, били вікна,валили печі /грубки/, висипували з мішків на підлогу муку шменічну і кукурудзянку, грис, шменічи, жито, ячмінь, овес, цукор, риж, усе те зсипали на одну кучу до середини накидали скла і все пілляли нафтою.

Не минули і читальні "Прозіті". Вибили вікна, поломали шафи і двері, порізали куртину, котра була прикрашена теритими малюнками і дуже змузувала над портретом Шевченка.

На дорозі кого напала того били, а найгірше членів читальні і "Дугу". Побили так Дмитра Кейвана, Федера Анну, Николу Івасюк, Михайла Антонюка, а в селі Стасева побили начальника громади. Коли відвезено хворого до синагоги до Снятина, то по кількох днях помер.

Коли на дорозі отрінули хлоща чи дівчину у вишитій сорочці, то кричали в нахабний спосіб "Віць кабана, бо он съмердзі Українок". Коли на II-ту годину наші жінки принесли для тої голоти 40.зварених курок, то вони накидалися на жіночтво і немилосердно їх прозивали. По обіді начальники громади мусів дати 20 пар коней і відвезти їх до сусіднього села.

Звенигород, пов. Вібрка.

Дні 13.жовтня 1930 р. прибула до села карна експедиція - 2-й швадрон 14 полку уланів язловицьких, окружила село і заганяла до села людей з поля, переважно чоловіків. Вечором біля 4-ої години почалися арешти. Арештували: Петра Щварка і Михайла Зарицького. На інтервенцію управителя школи Петра Прудуса їх звільнено. Капітан Романчук мав список людей з села - членів "Дуги" і управи та надійної ради кооперативи "Хлібороб". Сам він походить зі Старого Села пов. Вібрка, син Франечка Романчука. По тому списку почали шукати людей, але нікого не знайшли, бо коли люди довідалися, що має прийти карна експедиція, то виїхали з села. Нарешті зловили місцевого діка Кирила Читайлі і Дмитра Поваленого /біля 60 літ/ заіровадили до стодоли Марії Литвин і там їх скатували. Крім цього коли наганяли людей з поля, то зловили учня 8.класу гімн. в Рога-

такі Степана Дарабака. Улан скочив на нього з конем, був списом, а потім наїв притомного в гарі відвезено до села. Дарабак був дуже побитий і того самого дня спроваджено до нього лікаря з Винник. Карна експедиція наказала начальникові громади зібрати більше 100 кірців вівса, фасолю, масло, яйця, 8. фір сіна і 4. безроги. Все це, чого замагало, зібрали, а що вівса люде не мали, то мусили позичити на фільварку. Між ними забрали безрогу у Мирона Миколи /біль 90.кг./, у Стецьова Степана і в Морокинки Дацька. Коли Катерина Мирон шахала і просила заplatити за безрогу улан видав Її і сказав: "я ці ще земби вибієм". У Мирона Миколи заювали ще палми /ціна 8. зол./ і упрях /ліщи/.

Карна експедиція прийшла до села в понеділок 13. жовтня і була слідувчого дня в селі, а щойно 3-го дня вийшла в напрямі Чижикова, лізівського повіту. Дня 14. жовтня 1930 р. при помочі коали Франка Валенською відчинили читальню /власний бідинок читальні "Пробіті"/, розвалили піч, в кампелярії знущали є бістти Т. Шевченка і подерли всі книжки читальні і Лугової бібліотеки. Полотно зібране і пашните на декорації непіти куртіну, куплену у Львові, забрали і вивезли з собою. В середу вночі, по війді карної експедиції вибухла в читальні будинку бомба, яка знущила цілу сцену, завалила повалу і піднесла дах. Дім зовсім знущаний, отоять лише отіни і ці уніоджені люди сповідають, що той ніч надіхала фіра з боку Гаїв, спинилася перед читальню, а потім швидко відіхала в той бік, звідки приїхала. Після цього за них 16. жовтня настутив вибух.

Повіт Камінка Струмілова.

Хоч в нашім повіті не було ніяких т.зв. актів саботажу - з виїмком пожару однієї стирти в Сільці бенкіковім, який по доказуваннях мав спричинити через поостережність вартівник - пандофікація не оминула і нашого повіту, дарма, що п. Сухенок заявив, що пандофікація покінчена. Почалася ревізія в кампелярії і в домі тут у адм. д-ра Л. Горбачевського дня 3. жовтня ц. р., у котрого перетрясили всі папери і забрали записки що-до організації УНДО та декілька виборчих відозв. Після того 13. жовтня 1930 р. зійшло зі Львова кількох агентів, які перевели ревізії в тут, культурно-освітні та економічні установи як в філії Тов. "Пробіті", в бібліотеці, в Т-ві "Сокіл", в Освітній Секції Студентській, в місцевій детайлічній кооперативі, в Складниці Лов. Сосова Кооператив, в січевій читальні "Пробіті" і на передмісті Забужа, а крім цього у громадах: п. Івана Давидовича, Івана Барабана, Степани, Чуби, студ. Ілліана Редька та Ярослава Олійника. Ніде нічого противаконного не було знайдено. В філії "Пробіті" забрали декілька книжок і брошури як "На трівогу" то-що. При ревізії

ях поводилися коректно. Зі сіл нокищо відомо, що була ревізія в Язениці руській в читальні Просвіти, кооперативі і у студ. Середи. Ходили чутки, що до деяких сіл має прийти військо, але якось обійшлося, бо в Сільці бенкетом інтервеніювали дідич Бартманський. В Бітятичах - дідич .. ашара, а з Бодротвора війт і радні поляки, гарантували за спокій. В однім тільки селі нашого повіту а саме в Стриганці не обійшлося без війська, яке ідентифікуючи сусіднє село Тишницю, сокальського повіту на празникове свято Покрови зайшло до села в часі богослужіння, заняло з церкви всіх людей і перегнало вплав через Буг.

Характеристичне, що деякі громади одержали від Староства обіжники щоби Ради Громадські ухваливали домагатися від староства розвязання місцевих читалень та інших культурно-освітніх установ. Деякі боячися карної експедиції таку ухвалу викесли. Це вже виглядає зовоїм на наслідування методів большевицьких.

Повіт Сокаль.

Експедиції карні прибули до сокальського повіту дnia 27.-го вересня 1930 р. і розпочали свою "ідентифікаційну" працю від міста Сокала, де перевела поліція ряд ревізій головно між учениками і професорами українцями. Придержано учеників Володимира Стефанишина, студента прав, Курінного ІУ куріння старших пластунів "Крилатих", Андрія Тхора, ученика VIII кл.гімн., Теодозія Цвікулу, ученика VIII.кл.гімн. і Івана Войка, уч. VIII.кл.гімн. та відставлено їх до львівських Бригадок. Надто придержано а відтак вищущено на волю сильно побитих учеників Коваленка, Махмута, Майбукі, Сосновського, Близнака, Боднарчука, Крука і Здрія. Вито їх колбами, кавіть в живіт, а палками били по шатах. Крім того переведено трую у с.Луки Салуха, с.Олександра Гришка, с. Вергуна, Івана Чабана, Володимира Стефанишина і в Буро і с.Миколаїв.

Ті труси і арештовані в місті Сокалі почеснив агентат на Повітовий Союз Споживчих Кооператив вночі з 16 на 16 вересня, під який підложено бомбу, кидаччи ІІ до магазину. Лише завдяки тому, що львонт при насаді при викиненні бомби заглуся і спалився лише до місця, в якому заломився, не наступив вибух самої бомби. Рівночасно облито чорнілом зр. Л. Мазюкою, начш. Фіромову Кооперативного Українського Банку, а по місті розліченено відозви Комітету "Оборони креасув воходніх".

По салах розпочалися експедиції від Пархача і Сільця і були переведені 2-ю ескадроном УГ. полку кінних стрільців, становленого в Жовкві. В дніх 27 і 28.вересня були ці кінні стрі-

льці в Пархачі і Сільці, а один з загонів в Городці Василяновікім. В дні 29. вересня були в Комарові і Зубкові. В дніх 30. вересня до 3. жовтня в Бишеві, де були через всі ті дні, а до Тартаково міста і села пішли поодинокі загони. В дні 4. жовтня пішли окремі загони до Світазова, Коштова і Вобятиня. В дніх 5-9. жовтня був окремий відділ кінних стрільців в Угринові, причім поодинокі загони пішли до Ульвівка, Тудурович, Старогорода і Войслів.

Вже по проголошенню, що пади-Фікація похідчика, були військові загони в дніх від 8-12. жовтня в Іміткові, Савчині, Себечові і Никонічах, а відтак в дні 12. Х. в Поздимирі, а в дніх 13, 14 і 15 жовтня в Яструбовичах, Гоголеві і Воловіві.

Ствердженні факти важкого побиття населення і поширення нашого національного майна і майна поодиноких господарів маємо досі отсі:

В Сільці белзькім тяжко побили студента прав Івана Климова, котрого в громадській канцелярії, а відтак в арешті впіrost смасакровано. В громадській канцелярії обводжено його довкруги і що хвилі клали на землю та гаратали канчуками аж доки не зімлів. По відліттю його відою поставлено між двома рядами ковшірів і казали десять разів перейти між ними там і казад і при тім били нагаями, а коли він не хотів кричати "Нех живе Польська-матка наша" - кинуло бити громадко та при тім пробито йому багнетом чоло над самим оком. По тім зважали йому руки і зачали його спускати до студні в глиб 15, а вдягнувши змова били нагаями і покалічили голову і завели до арешту, де по деяким часі і хвилевій передищі казали йому танцювати, а відтак качали по цементовій долівці і щойно напів мертвого покинули. Так само тяжко побили голову читальні Петра Улицького і члена виділу читальні Миколу Луцика, а в кочі здемолювали урядження читальні "Просвіти" і цілковито знищили бібліотеку. Лекше побили цілий ряд людей та нахесла селу і поодиноким господарям великі матеріальні шкоди, які тепер списуються.

В Пархачі побили важко б. голову "Лугу", касієра читальні і других, яких назвиська ще досі не ствердженні та при трусах покинули лодзьке майно.

В Городці Василяновікім була штурм через дві години і побила кільканадцять людей, яких назвиська ще не ствердженні і нахесла людям значні матеріальні шкоди, які ще не списали.

В Комарові уладив відділ кінних стрільців погром. Побито тяжко Михайла Антоніка, Стефана Антоніка, Павла Вишку, Василя Костюка, Володимира Дідича, Стефана Куриренчука, Василя Ворону, Василя Костюка с. Гафріла, Стефана Костюка, Мирослава Шур-

мника, Михайла Кікдратюка, Петра Ребрина, Поводу Івана і Омеляна Ничая. Найгнічче побито склесаря кооперативи Мирослава Шурманка, якому відорвався латко від шаркані і цвяхами, які в ній находилися подіралено в кількох місцях голову. Зdemоловали читальню, урядження і цілком то знищили читальню бібліотеку, в була є є одна з найбільших бібліотек сільських в човті зколо 1000 книжками, вартості 900. зл.

Зі Зубкова досі не маємо пізніх відомостей.

В Біліїві дуже тяжко побито Матвія Демчука, Андрія Макоимця, Пилипа Демчука і Романа Луцька, а менше побито Івана Погоду, Романа Бойка і кільканадцять людей, яких казниська ще не стверджено.

В Тартакові селі і місті тіжко побито Семена Липничука, Стефана Канюгу, а в місті Тартакові студента університету Петра Самоцького, Тому Віру, акад. Йосифа Якимовича і діка Банталіка та інших громадян, яких казниська ще не стверджено. У Івана Віри, визначного громадянина, котрий скрився, забрано при трусі золотий ланцюжок вартості 60 зм. дол., перстень вартості 2. зм. долари, котівкою 80 зл., і крім того ріккі домашні річі, як електричні ліхтарки, бритви, машинку до волосся і т. д. та подерти портрети Шевченка. В царюванні уряді знищено /подерто/ частину метрикальних книг.

В Горбокові де стояло військо 3 дні, тіжко побито Марію Василевську, Петра Василевського, ученика Володимира Василевського, Олену Василевську і Петра Василевського сина, при чим жоніри намагалися знищити Марію Василевську, а коли не давчося знищувати обняла отрим і його курчево держалася, не давчи затягнути себе до стодоли - збили її так тіжко, що вона лежить обложені хора і заходить побозування, що зійшла з ума. При тім Петрові Василевському, котрий біг на оборону Марії повикручували руки і так тіжко побили, що ламуть хорій з трьома ранами в голові. Дальше побито тіжко Яцка Цору, Гнатка Коханьчука, Марію Олесяко і її дочку Катерину, а менше побито Петра Сича, Тимка Кірика, Павла Клеванця і ще кільканадцять людей, яких казниська ще не стверджено. Доказ свідки: Яків Ганіткевич, Василь Миколайчук, Гриць Попік, Матвій Варенічук, Наталка Коханьчук, Катерина Салнга, Анна Коваль і другі.

В кооперативі "Любов" забрали військо насильно товару за 360. зл., а заплатило лише 60 зл., установлючи собі примусову ціну, а то за яйця 1 гр., за 1. кг. цукру 40. гр., за кілько кругу по 20 гр. і т. д. До читальні "Просвіти" скликали людей і змушені їх співати "«Оде Полеська не згімала»" та замахано від них, щоби видали діяльних людей, які скривилися, а то Івана Ковальчука, Миколу Олесяко, Гриця Трохима, заст. війта Микиту Салнгу, Миколу Ганіткевича і Матвія Маха, заявлюючи, що коли їх село видасть, то експедиція забереться із села. Доказ-свідки: Павло Миколай-

чук, Гриць Мартинюк, Максим Гніда, Гриць Верхник, Іван Гузар званий "панич" і Степан Калнига. На факт забрання товару з кооперації свідки: Наталка Коханчук, війт Матвій Постіх і Катерина Салига.

Досі стверджені матеріальні шкоди слідуючі: у Миколи Олеська забрало військо льону вартості 200 зл., а заплатили всого 15. зл. У Павла Миколайчука забрало військо льону вартості 450. зл. а заплатило лише 60. зл. Заразом забрали у него бугам вартості 25. ам. дол., а заплачено всого 25. зл., і то все відставлено до постову полку в Жовкві. На всіх господарів наложено обов'язок дати даром зарізану і готову до зварення курку та бокалець хліба, а заплачено лише за хліб 12. гр. На село наложено контрабудію у виді 18 кірців вівса і плачено за корець всого по 4. зл. та приказали відвезти форманами до Жовкви. В селі розльовано 100. кінних стрільців і кожий з господарів мусів кормити коні власною пашею і вівсом, а многих змушено чистити коні та ховніри казали давати собі даром їду - курята, яйця і т.д. На пашу і до підстилки для коней уживає кавіть збіжжа. Найбільше матеріально потерпіли Микола Ганіткевич, Микита Салига, Гриць Трохим, Микола Олесько, Іван Постіх і Іван Ковальчук. У Трохима Гриця, який скрився, висипали всі роди збіжжа і змішили разом.

В Синтазові знищено бібліотеку читальні і побито кільканадцять людей, між ними тільки Василія Гаврилюка і Володимира Мартинюка.

В Копитові тільки побито Івана Масника, Володимира Демчука, при чому зранено його часті родні. Дальше побито тільки Корнила Бравця, Юрка Горбаня, Антона Масника, Василя Ковальчука, Матвія Костюка, Петра Семенка, Яцка Барана, і Миколу Іваньчука. При тім знищено читальнюне урядження, подерто бібліотеку і портрети Шевченка і Франка. По довершенню знищенню читальні, установлено людей перед читальнюю і заставлено їх кричати "пек жне Пілоудорські".

В Угринкові дуже тілько побито справника кооперації С. Голяра, Василя Рудека, Н. Саву і дальших господарів, яких називоська ще не стверджене. Голяра, який лежить в шпиталі в Сокалі восьмого інваліда, якому витято тоді одну кирку, - привязано до стола і було чотирма заворотами привладами від крісла, букашами і паганами та так його збито по цілім тілу ззаду і зпереду, також часті родні, що ціле тіло особливо від грудей до колін одна як чорна пляма. Голяр по побиттю не міг рухатися і перенесений до хати міг лише в позиції грудьми до постелі лежати і через комплікації киркові, які зачали проявлятися, береться зі смертю. Тепер остас в шпиталі. В читальнюні величавім одноповерховім домі знищено читальнюне урядження - куртіну і дерев'яні декорації, радійовий апарат, бібліотеку читальню і зруйновано кооперацію, заносячи їй величайні матеріальні отрати і вкоди.

В Мощкові, де було військо півтора дні з 9 на 10. жовтня побито ряд людей, між ними війта Онуфрія Гладкого дуже тяжко, знищено бібліотеку читальні і забрано спіс членів читальні, а на громаду наложено "контрабудів" в виді 60 с.м. вівса і около 50 курей.

В Ульві побито дуже тяжко Йосифа Саганського, у котрого ствердна шпитальний лікар тяжке побиття. Дальше тежко побито Василя Фаринку, Степана Коомину, Теодора Шушу, Н. Слічук 15. літній хлопець так побитий, що заходить обава смерти і остатє під опікою лікарською. Лекче побиті Андрій Кудайчук, Володимир Кудайчук, Андрій Кузьма, Семен Романюк, Кирило Шура і інші. Здемольовано урядження читальні і кооперативи і знищено вивіски, вибито в читальнінім будинку віхи і розвалено піч, а цілу читальню бібліотеку подерто і знищено. З кооперативи, до якої вдерлися вояки силоміць через розбиття замку, забрали картачі, електричні лампи і річного роду товар. У пароха і декана о. Карника переведено так ревізію, що прошли йому діамантові кульчики, дамський годинник, бранзолета з бриліантами, 6 гафтованіх куточків, братва. На приходові поміщені 32 коней і їх тай розльоковані там довнірів мусів парох удержувати. Забрано йому без оплати 4 кірці вівса, півтора кірця ячменю, а коні Футровано навіть шиницю і уживано вбіжка на підтопилку. Забрали всі упряжі і около 4.сотнами сіна. Подібно діялося і у інших людей, у яких було отаціовано військо. У них забрано 20. кірців вівса іплачено за оден корець воєго 6.зл. За курятаплачено воєго по 5.гр. і т.п.

В Тудурковичах тежко побито Івана Робака, Семена Гулида, Мирона Мазурка, Павла Кравчука, Теодозія Капубу, Янка Кравчука, Семена Ормюка, Пилипа Сидора і Павла Коданя. Зі села вивезено 28. кірців вівса і платили за один корець воєго по 6.зл. 50 гр., хоч ціна торгова є 14.зл. за один корець вівса. У Семена Кожана, батька часла Володимира Кожана забрано 1.безрогу, 13 кг. болоніни і слій черниць.

Зі Старгорода, Войлович, Іміткова, Савчина, Нинович, Позднишира і Волсвина ще не наспілі інформації як слід.

В Себечові побито тежко Павла Левочки, так, що мусіли його відвезти до шпиталю. Дальше побито важко Василя Соняшина с. Михайлів Калиша, Василя Манькута, Павла Браля, Андрія Крута, Олекоу Лагоду, а навіть члена воєвідької і повітової Ради Михайла Гараха. Менше побито Дмитра Климчука, Івана Зінька, Петра Лева, Івана Олійника, Івана Гринькова і других.

Знищено читальню салю, декорациі, образи і читальнюне урядження, куртину, а що бібліотека була сковано, то водили вояки пароха о. Гарасовського по селі, щоби вказав де є бібліотека.

і у громадян, у яких припинили що є захована бібліотека, зокрема у Прокопа Щеняка і Костя Мигала при трусах вонищене хатне майно і господарське добро та при тім забрано у Костя Мигала льоху вартості 250.зл., а заплачено йому всого 15.зл. як також забрано 3.кірці вівса. У о.Гарасимовського внищено все хатне умебльовання, внищено його приватну бібліотеку і в пошукуванні за читальнюю бібліотекою зірвано навіть підлогу.

В Яструбичах побито тяжко Данька Здріля, війта Івана Курила, Павла Тхора, Романа Миосака, Петра Опацького і других, яких назвиська ще не подані. В читальні внищено урядження і бібліотеку, а з молочарні забрано випродуковане масло. Війтівці приказали дати від села 50.кірців вівса і кабана. У о.Івана Матвіяса, місцевого пароха забрано 2 кірці вівса і 2.кірці ячменю, приватні фотографії, портрети Шевченка і Франка, а при ревізії прошли йому ножі, ложечки, ручники, гребіні. У Теодора Андрушака внищено господарські знаряддя, збіжжа і т.д. Се є лише частинні відомості, які наспільні з Яструбич. Даліні матеріали збирається.

---oo0oo---

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В Ч.С.Р. ПРОСИТЬ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЄВРОПИ І АМЕРИКИ ПРО САМЕ ПІРОКЕ ВИКОРИСТАННЯ В ЧУЖІЙ ПРЕСІ ПОДАНІХ ТУТ МАТЕРІАЛІВ ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ.

АКЦІЮ ПРОТЕСТУ ТРЕВА ПРОДОВЖУВАТИ ЗА КОННУ ЦІНУ. В СВОЮ ЧЕРГУ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ВУДЕ ВДІЧНИЙ ЗА ПРИСИЛКУ ЙОМУ ТИХ МАТЕРІАЛІВ, ЯКИМИ РОЗПОРЯДЖАЮТЬ ІНШІ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

РОЗПРОСІДЖУЙТЕ ВІДАННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПРО ПОЛЬСЬКІ ПОГРОМИ:

Ціна:

1.. "Pogrom proti Ukrayinskim v Polzni."	В Чехословаччині.....	Кр.5.-
2.. "Le pogrom des Ukrainiens en Pologne."	у Франції.....	Фр.Фр. 5.-
3.. "Angriffen der Ukrainer in Polen"	в Німеччині....	Нім.мр. 0,80.
4.. "Extermination of Ukrainians in Poland".	в Америці.....	ам.долр. 0,25.

Замовлення на книжки посыпайте на адресу:

Praga VI. Vratislavova 23. Czechoslovakie.